

[Madsen-Mygdal.]

for den anden? Eller hvis vi ser Sagen fra den anden Side: To Gaardmænd med hver 50 ha bor ved Siden af hinanden; den ene har en Nabo, der kan kræve Jord ifølge Bestemmelsen i dette Lovforslag, den anden har tilfældigvis ikke saadan en Nabo; hvad er det saa for et Lotterispil, der fratager den ene Gaardmand Jord til Underpris, med en Forringelse af hele hans Ejendoms Værdi til Følge, medens den anden beholder sin Ejendoms Værdi ganske uantastet?

Jeg kan ikke undlade i denne Forbindelse at citere endnu en Udtalelse, som den højtærede Justitsminister, den Gang Medlem af dette høje Ting, Hr. Zahle, fremsatte i 1925—26 ved Behandlingen af det socialdemokratiske Jordlovsforslag. Denne Udtalelse findes i Tidenden for 1925—26 Spalte 2305. Det daværende ærede Medlem Hr. Zahle udtalte følgende:

„Det er ogsaa klart, at det er Uret at tage Jord fra en Mand til en Pris, som maaske kun er $\frac{4}{5}$ af, hvad Jorden i hans Haand er værd — og det kan man godt komme til, naar man tager Jord til Grundskylden plus 10 pCt.,“

— som der den Gang var Tale om —

„hvis det er en meget dygtig Mand, der har Jorden —, og give den til hans Nabo. Jeg tror, at hvis det skete i en Landsby, at man bar sig saaledes ad, vilde der i hele Landsbyen i alt Fald kun være een, som fandt det retfærdigt, nemlig den Mand, som havde faaet Jorden; alle andre i Landsbyen vilde sikkert finde, at det var oprørende, at man tog den ene Mands Jord og gav til en anden uden at give den, man tog den fra, fuld Erstatning.“

Ja nu er det daværende Medlem af Tinget Hr. Zahle Justitsminister, Retsikkerhedens Vogter og Værner, ogsaa Ejendomsrettens Beskytter. Hvordan er det da gaaet til, at den Mand, der i 1925 fandt alt dette oprørende, skønt det dog den Gang blev foreslaaet, at der skulde gives indtil 10 pCt. over Jordværdien — nu foreslaas der kun simpelt hen at give Jordværdien — hvordan er det da gaaet til... (Justitsministeren [Zahle]: Det foreslaas jo ikke, det er fuldstændig galt!). Ja, den højtærede Justitsminister kan jo tage Ordet. Jeg dokumenterer, hvad der er sagt. Det foresloges den Gang at give indtil 10 pCt. over Jordværdien, og det daværende ærede Medlem af Tinget kunde ikke finde andet Udtryk til Tolkning af sine Følelser, end at det var oprørende, og at alle i Landsbyen vilde finde det oprørende. Hvad er det,

der er foregaaet? Der maa jo være foregaaet en Ændring i den højtærede Justitsministers Retsopfattelse... (Justitsministeren [Zahle]: Nej, i Forslaget!). Ja, det er der; der er sket en Ændring i Forslaget, der gaar i en meget værre Retning...; der maa jo være foregaaet en betydelig Ændring i saa Henseende, eller skulde der være foregaaet andre Forskydninger, der har muliggjort eller nødvendiggjort, at det, der i 1925 maatte betegnes som oprørende, pludselig er blevet noget helt andet, som den samlede Regering stiller Forslag om?

At hele dette Lovforslag om Ekspropriation, hvad enten det omhandler Jord til almindelig Udstykning, Jord til Havelodder og Bebyggelse eller Jord til indeklemt Husmænd — jeg tillader mig at bruge det Udtryk —, aldeles ikke har noget med Almenvellet at gøre, fremgaar i øvrigt af Forslagets egen Bestemmelse om, at der ikke maa eksproprieres Jord fra Ejendomme paa under 50 ha. Thi det forekommer mig dog at være klart, at hvis der virkelig findes et Almenvel, der kræver en Ekspropriation, saa maa alle bøje sig for dette Almenvel, baade de, der har 100, de, der har 50, de, der har 20, og de, der har 10 ha. Almenvellet er over os alle sammen, men saa skal det ogsaa være et virkeligt Almenvel i Grundlovens Betydning. (Hans Nielsen: De, der har en Skæppe). Ja, det kan meget godt tænkes, som det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen siger. Hvis der er Tale om et Jernbaneanlæg, hvorom det fra alle Sider erkendes, at det kan medføre Ekspropriation, har jeg aldrig hørt, at en Jernbane bøjede udenom Ejendomme paa under 50 ha, men gik durk igennem dem, der var over. (Hans Nielsen: Jo!). Ja, det vilde blive en underlig Jernbane. Jeg tror nok, at man her maa følge det samme Princip: Erkendes det, at der er et Almenvel, maa alle bøje sig.

Men selve denne Begrænsning af Ekspropriationsretten overfor de mindre Ejendomme er jo et utvetydigt Vidnesbyrd om, at det slet ikke er Almenvellet, men noget helt andet, der her er ude efter den private Ejendomsret. Jeg kan ikke undlade ogsaa at nævne, at denne højst besynderlige, næsten komiske Bestemmelse om, hvad der skal ske, hvis man gaar under 50 og ned til 40 ha, men saa heller ikke længere, afgiver et interessant Vidnesbyrd om, at der har været visse Vanskeligheder de to Regeringspartier imellem ved Udarbejdelsen af dette Lovforslag. Der er jo ikke Tvivl om, at Socialdemokraterne meget vel kan tænke sig at gaa længere ned — jeg tror ogsaa nok, at der fo-